

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.025.04.2018

Pani Maria Bielska-Kahan
Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2
w Proszowicach
32-100 Proszowice, ul. M. Kopernika 7

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/027 Zmiany w systemie oświaty

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 2 w Proszowicach, ul. M. Kopernika 7, 32-100 Proszowice (dalej: Szkoła lub SP nr 2)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maria Bielska-Kahan Dyrektor Szkoły, od 1 września 2006 r. (akta kontroli str. 2-3, 360-361)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie zmian w strukturze szkolnictwa na terenie gminy 2. Wdrożenie zmian w systemie oświaty na terenie gminy 3. Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 (do czasu zakończenia kontroli, tj. 9 stycznia 2019 r., oraz okres wcześniejszy, jeżeli miał wpływ na kontrolowaną działalność)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Monika Różańska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/211/2018 (akta kontroli str.1)

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Dyrektor podjęła adekwatne działania w celu przygotowania Szkoły do zmian wynikających z reformy w systemie oświaty. Z wyprzedzeniem podjęto działania informacyjne skierowane do społeczności szkolnych, tj. rodziców uczniów, nauczycieli i pracowników, w zakresie planowanych zmian i ich wpływu na dalsze funkcjonowanie Szkoły w nowych warunkach.

Szkoła została właściwie dostosowana pod względem lokalowym, kadrowym i organizacyjnym. Zarówno uczniom oddziałów gimnazjalnych, jak i uczniom nowo utworzonych oddziałów szkoły podstawowej zapewniono kształcenie w systemie jednozmiannowym, w odpowiedniej liczbie sal lekcyjnych wyposażonych w pomoce dydaktyczne umożliwiające realizację podstawy programowej, a rozkłady zajęć były ułożone z zachowaniem zasad higieny pracy umysłowej. Uczniowie mieli także możliwość korzystania z biblioteki, jadalni, opieki świetlicowej, bazy sportowej. Prawdopodobnie, w oparciu o obowiązujące programy nauczania, zorganizowano zajęcia dydaktyczno-wychowawcze. W związku ze zmianą struktury organizacyjnej oddziałów szkolnych (tj. przekształcenie gimnazjum w ośmioletnią szkołę podstawową) uległ zmniejszeniu dostęp do pracowni przedmiotowych i był dostosowywany do nowej organizacji Szkoły, która osiągnie pełną strukturę oddziałów I-VIII w roku szkolnym 2019/2020. Nie w pełni udało się jeszcze zabezpieczyć potrzeby i zalecenia w zakresie edukacji wczesnoszkolnej m.in. w zakresie organizacji kąpek do rekreacji, wyposażenia jadalni i łazienek. Biblioteka nie posiadała wystarczającej liczby egzemplarzy lektur klasy IV-V umożliwiającej wypożyczenie tytułu przez całą klasę w jednym czasie, jednakże lektury i księgozbiór były sukcesywnie uzupełniane.

Nauczyciele posiadali wymagane kwalifikacje i większość z nich uczestniczyła w szkoleniach związanych z reformą oświaty. Nie wystąpiły negatywne zjawiska związane ze zwolnieniami lub redukcją etatów, a nowych przedmiotów uczyli wykwalifikowani nauczyciele.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały w szczególności na: przygotowaniu statutu Szkoły, który nie spełniał wszystkich wymagań wynikających z obowiązujących przepisów, nieprzekazywaniu protokołów z oceny bezpieczeństwa Szkoły do organu prowadzącego, niedostosowaniu krzeseł i stolików w jadalni do potrzeb najmłodszych uczniów, braku wymaganej instrukcji w małej sali gimnastycznej. Ponadto w pierwszym roku wprowadzenia dziennika elektronicznego nie zamieszczono w nim informacji o wszystkich przeprowadzonych zajęciach rewalidacyjnych. Stwierdzone podczas oględzin w gabinecie profilaktyki zdrowotnej przeterminowane produkty i brak wymaganego środka dezynfekcyjnego, w ocenie NIK, nie gwarantowały bezpiecznych i higienicznych warunków sprawowanej opieki.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu zastosowano ocenę opisową.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie zmian w systemie oświaty

Opis stanu faktycznego

Szkoła powstała w wyniku przekształcenia z dniem 1 września 2017 r. Gimnazjum w Proszowicach w ośmioletnią szkołę podstawową o strukturze organizacyjnej klas I-VIII z oddziałami gimnazjalnymi przekształconego Gimnazjum⁴. W roku szkolnym 2017/2018 struktura Szkoły obejmowała klasy I, IV, VII szkoły podstawowej oraz klasy II i III gimnazjum. W roku szkolnym 2018/2019 doszły kolejne klasy II, V, VIII oraz pozostała klasa III gimnazjum. W roku szkolnym 2019/2020 będą funkcjonowały wszystkie oddziały ośmioklasowej szkoły podstawowej.

(akta kontroli str. 6, 209)

W Gimnazjum w roku szkolnym 2016/2017 kształciło się 340 uczniów. W roku szkolnym w 2017/2018, po przekształceniu w SP nr 2, kształciło się 350 uczniów, w tym w siedmiu oddziałach szkoły podstawowej 128 uczniów, a w oddziałach gimnazjalnych 225 uczniów. W roku szkolnym 2018/2019 kształciło się również 350 uczniów, z czego 238 w oddziałach szkoły podstawowej i 112 w oddziałach gimnazjalnych.

(akta kontroli str. 209)

Dyrektor Szkoły podjęła działania w sprawie upowszechniania informacji związanych z reformą oświaty. W Szkole nie było protestów związanych z trybem i sposobem wprowadzanych zmian w systemie oświaty. Dyrektor zaprosiła rodziców 14 marca 2017 r. do budynku Gimnazjum na spotkanie z udziałem przedstawiciela organu prowadzącego poświęcone reformie oświaty, w tym dotyczące naboru do klas I. Dla rodziców została opracowana ulotka promująca szkołę. Rodzice uczniów klas III i VI w Szkole Podstawowej nr 1 w Proszowicach otrzymali list podpisany przez Burmistrza zachęcający uczniów do przyścia do szkoły podstawowej tworzonej w budynku Gimnazjum.

(akta kontroli str. 87-93)

Na zebraniach rady pedagogicznej były przekazywane informacje dotyczące wprowadzanych zmian w związku z reformą oświaty. Na radzie 15 grudnia 2016 r. Dyrektor przedstawiła sytuację szkoły i zatrudnienia w obliczu reformy systemu oświaty i możliwe rozwiązania organizacyjne w związku z wygaszaniem gimnazjów. Rada pedagogiczna 23 lutego 2017 r. odbyła się z udziałem przedstawiciela organu prowadzącego i była poświęcona nadchodzącym zmianom w organizacji szkoły. Omówiono m.in. projekt sieci szkół od września 2017 r., możliwość uzupełniania etatu w innej szkole, koncepcje naboru uczniów do nowych klas. Dyrektor szkoły przedstawiła wstępny projekt organizacyjny, przedyskutowano propozycję pomieszczeń dla uczniów klas I, omówiono propozycję działań promujących szkołę dla uczniów przyszłorocznych klas I, IV, VII; powołano zespół zadaniowy ds. promocji szkoły.

Przydział nauczycielom stałych prac i zajęć w ramach wynagrodzenia zasadniczego, tj. arkusz organizacyjny na 2017/2018, został zaprezentowany na radzie pedagogicznej 12 kwietnia 2017 r. Dyrektor poinformowała m.in. o braku godzin

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu zastosowano ocenę opisową.

⁴ Uchwała Nr XXXVI/268/2017 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego. Uchwała nr XLV/350/2017 rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 24 października 2017 r. w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności dotychczasowego Gimnazjum im. 6 Brygady Desantowo-Szturmowej S. Sosabowskiego w Proszowicach (<https://bip.malopolska.pl/ugimproszowice,a,1321352,uchwala-nr-xxxvi2682017-rady-miejskiej-w-proszowicach-z-dnia-16-marca-2017-r-w-sprawie-dostosowania-.html>).

ponadwymiarowych, realizacji w roku szkolnym 2017/2018 dwóch podstaw programowych, sytuacji uzupełniania etatów w innych szkołach – dotyczyło to głównie germanistów oraz nauczycieli przedmiotów przyrodniczych. Każdy nauczyciel otrzymał przydział godzin na nowy rok szkolny. Uchwała rady pedagogicznej opiniująca projekt arkusza organizacyjnego na 2017/2018 została podjęta jednogłośnie.

Na radzie pedagogicznej 30 września 2017 r. omówiono m.in. zmiany kadrowe, zmiany w szkolnym zestawie podręczników, zaopiniowano zestaw programów nauczania, zapoznano nauczycieli ze zmianami prawa oświatowego obowiązującymi od nowego roku szkolnego, kierunkami polityki oświatowej na rok szkolny 2017/2018 ustalonymi przez Ministra Edukacji Narodowej; utworzono nowe zespoły przedmiotowe i problemowo-zadaniowe, tj.: zespół wychowawców kl. I, IV, VII szkoły podstawowej, zespół samokształceniowy edukacji wczesnoszkolnej.

(akta kontroli str. 97-117)

Dyrektor terminowo (tj. przed 15 maja 2017 r.) przekazała indywidualne pisemne informacje wszystkim nauczycielom i pracownikom administracyjno-obługowym przekształcanego Gimnazjum, iż z dniem 1 września 2017 r. stają się odpowiednio nauczycielami i pracownikami ośmioletniej Szkoły.

(akta kontroli str. 6)

Dyrektor Szkoły podjęła działania przygotowawcze związane z organizacją nauki i technicznym dostosowaniem obiektu polegające m.in. na:

- ustaleniu w roku szkolnym 2017/2018, w związku z art. 291 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe⁵, planów nauczania dla klas pierwszych, czwartych i siódmych szkoły podstawowej, dostosowanych do nowej podstawy programowej⁶;
- przygotowaniu i przedłożeniu projektu arkusza organizacyjnego Szkoły do zatwierdzenia organowi prowadzącemu;
- dokonaniu zmian w planie finansowym Szkoły, tj. Dyrektor wydała trzydzieści zarządzeń w sprawie dokonania zmian w planie finansowym w roku 2017 r., z czego dziewięć (od 8 czerwca do 25 listopada 2017 r.) dotyczyło planu wydatków na przystosowanie budynku wraz z wyposażeniem oraz zmian planu wydatków na wynagrodzenia nauczycieli. Zwiększenia w planie finansowym na łączną kwotę 245,9 tys. zł wynikały z otrzymanych dotacji i subwencji w kwocie 75,9 tys. zł oraz z dodatkowych środków przesuniętych z budżetu Gminy w łącznej kwocie 170 tys. zł;
- dokonaniu stosownych zgłoszeń identyfikacyjnych NIP oraz ZUS w związku z przekształceniem Gimnazjum w SP nr 2;
- uzgodnieniu zmian z dostawcami towarów i usług, tj. od września 2017 r. dostawcy towarów i usług dla Szkoły umieszczali na dokumentach sprzedaży zaktualizowane dane odbiorcy, tj. SP nr 2, a w przypadku faktury wystawionej na Gimnazjum wystawiano noty korygujące.

(akta kontroli str. 6-63)

Przed 1 września 2017 r. w Szkole przeprowadzono niezbędne remonty związane z utworzeniem nowych oddziałów szkoły podstawowej. Pierwsza umowa na przeprowadzenie remontu w budynku Szkoły została zawarta 6 lipca 2017 r.

⁵ Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, ze zm.), dalej: przepisy wprowadzające ustawę.

⁶ Wprowadzonej na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. poz. 356, ze zm.). Dalej: rozporządzenie w sprawie podstawy programowej z 2017 r. lub podstawa programowa.

z terminem realizacji do 31 sierpnia 2017 r. (pierwotnie 18 sierpnia 2017 r.) i obejmowała remont sześciu sal lekcyjnych, korytarza II piętra, prawej klatki schodowej, przewidzianych dla oddziałów klas pierwszych szkoły podstawowej. Odbioru robót komisja dokonała 31 sierpnia bez uwag. Ogółem na remont w Szkole (m.in. sal dydaktycznych, korytarzy, sanitariatów) w 2017 r. wydano 173,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 64-82)

Inwentaryzację składników majątku w Szkole, w tym stanu księgozbioru, zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Centrum Obsługi Oświaty w Proszowicach z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie przeprowadzenia pełnej inwentaryzacji, przeprowadzono na dzień 31 grudnia 2017 r.

(akta kontroli str. 94-96)

Rada rodziców na podstawie art. 84 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe⁷ pozytywnie zaopiniowała plany finansowe na rok 2018 i 2019 przedstawione przez Dyrektora Szkoły przed złożeniem ich do organu prowadzącego Szkołę.

(akta kontroli str. 60-61)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W Szkole podjęto prawidłowe działania związane z wdrożeniem zmian organizacyjnych wynikających z reformy oświaty. Z odpowiednim wyprzedzeniem poinformowano nauczycieli, rodziców i uczniów o planowanych zmianach ustroju szkolnego, a także ich wpływie na dalsze funkcjonowanie Szkoły. W miarę możliwości finansowych zadbano o przygotowanie obiektu szkolnego i wyposażenia do funkcjonalności przewidzianych w nowym ustroju szkolnym.

OBSZAR

2. Zmiany warunków organizacyjnych i lokalowych w związku z reformą oświaty

PODOBSZAR

2.1. Zmiana warunków organizacyjnych w związku z reformą oświaty

2.1.1. Szkoła posiadała Statut⁸ obowiązujący od 1 września 2017 r., uchwalony przez Radę Miejską, na podstawie art. 88 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe, w oparciu o projekt Statutu przyjętego przez Radę Pedagogiczną Szkoły.

Statut posiadał elementy wymagane w art. 98 ustawy Prawo oświatowe, z wyjątkiem określenia:

- a) trybu wnoszenia zastrzeżeń do przyznanej uczniom nagrody, o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 18 ustawy Prawo oświatowe;
- b) organizacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo oświatowe. Jedynie §18 Statutu zawierał zapis, że *dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego Szkoła organizuje zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze*;
- c) organizacji współdziałania ze stowarzyszeniami lub innymi organizacjami w zakresie działalności innowacyjnej, o której mowa w art. 98 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe. Jedynie w § 26 ust. 2 Statutu zapisano, że: *zasady współdziałania określają odrębne przepisy*.

(akta kontroli str. 83-84, 126)

⁷ Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, ze zm.), dalej: ustawa Prawo oświatowe.

⁸ Uchwała nr XLVI/362/2017 Rady Miejskiej w Proszowicach z 23 listopada 2017 r. ws nadania Statut Szkole. https://prawomiejscowe.pl/UrzadGminyMiastaProszowice/document/454887/Uchwa%C5%82a-XLVI_362_2017

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że przedmiotowe zapisy nie zostały uwzględnione przez niedopatrzenie, przy czym odnośnie zapisów o organizacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wskazała, iż w Szkole nie było uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim. Prace nad projektem Statutu trwały w bardzo szybkim tempie, bez żadnego wsparcia prawnego, jedynie na bazie wiedzy ze szkoleń. Dyrektor podała, że zapisy zostaną uzupełnione przy najbliższej nowelizacji.

(akta kontroli str. 85-86)

2.1.2. W okresie objętym kontrolą (w poszczególnych latach szkolnych) zatrudnionych było odpowiednio 34, 38, 39 nauczycieli, których łączny wymiar czasu pracy wynosił 32,67; 34,94 i 36,97 etatu. Liczba zatrudnionych pracowników obsługi i administracji była stała i wynosiła siedem osób.

W związku ze zmianami w systemie oświaty w Szkole nie zwalniano nauczycieli. Dwóch nauczycieli w 2018 r. zostało przeniesionych do innej szkoły na podstawie art. 18 ust. 1 Karty Nauczyciela⁹. Pięciu nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej w latach 2017-2018 zostało przeniesionych do Szkoły ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Proszowicach.

Zmiana w zatrudnieniu nauczycieli poszczególnych przedmiotów w latach szkolnych 2016/2017-2018/2019 wynikała ze zmiany liczby godzin dydaktycznych w przekształcanym gimnazjum oraz w tworzonych oddziałach szkoły podstawowej. Zmniejszył się wymiar etatu dla nauczycieli języka niemieckiego (z 2,33 do 0,89 etatu), matematyki (z 3,11 do 2,67 etatu), wychowania fizycznego (z 3,78 do 2,67 etatu), biologii i geografii (z 1,19 do 0,75 etatu), chemii (z 1,14 do 0,75 etatu). Od 2017/2018 doszły nowe etaty dla nauczania przyrody (0,22 etatu), edukacji informatycznej (0,17 etatu), techniki (0,11 etatu), edukacji wczesnoszkolnej (2,83 etatu).

(akta kontroli str. 206-207, 363)

2.1.3. Nauczyciele posiadali odpowiednie kwalifikacje do realizowanych zajęć edukacyjnych¹⁰.

(akta kontroli str. 221, 127-159)

2.1.4. Na szkolenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w 2016 r. wydatkowano ogółem 4,3 tys. zł (68% planu), z czego 1,2 tys. zł na podniesienie kwalifikacji zawodowych nauczyciela. Dotyczyło to dofinansowania dla psychologa szkolnego kursu metodyki nauczania j. hiszpańskiego z arkusza organizacyjnego Szkoły wynikało, iż język hiszpański nie był nauczany w szkole w okresie 2016/2017-2018/2019, a nauczyciel miał przydzielony etat psychologa (22 godz.).

(akta kontroli str. 222, 225-227, 239-243)

Dyrektor Szkoły w sprawie jak kurs został wykorzystany na potrzeby szkoły wyjaśniła, że: nie mając jeszcze wiedzy o przekształceniu gimnazjum w szkołę podstawową i biorąc pod uwagę zainteresowanie uczniów (nauczyciel w ramach zajęć dodatkowych prowadził warsztaty z kultury, sztuki, obyczajowości i innych dziedzin życia krajów hiszpańskojęzycznych) zdecydowała o dofinansowaniu, gdyż miała zamiar poszerzyć ofertę gimnazjum o nauczanie tego języka, zamiast niemieckiego dla niektórych uczniów. Reforma szkolnictwa uniemożliwiła realizację tego planu (obniżenie liczby godzin nauczania drugiego języka w szkole podstawowej). Umiejętności nauczyciela mogą być wykorzystane w ramach zajęć dodatkowych, o ile znajdą się uczniowie chętni do uczenia się trzech języków

⁹ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967 ze zm.).

¹⁰ Badaniem posiadania kwalifikacji do nauczanych przedmiotów objęto 10% nauczycieli w roku szkolnym 2018/2019, w tym nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej, biologii, chemii i fizyki.

obcych. Nauczyciel przebywa na urlopie macierzyńskim od 15 sierpnia 2017 r. i planuje powrót do pracy od drugiego półrocza 2018/19.

(akta kontroli str. 244, 246)

W 2017 r. wydatkowano 7 tys. zł (100% planu), z czego 3,6 tys. zł na dofinansowanie dla trzech nauczycieli (3 x 1,2 tys. zł) studiów podyplomowych, tj.:

- informatyka z administracją sieciami komputerowymi – nauczyciel, który otrzymał dofinansowanie w roku szkolnym 2017/2018 i 2018/2019 prowadził w Szkole zajęcia z matematyki i z informatyki;
- technika i plastyka - nauczyciel w roku szkolnym 2017/2018 i 2018/2019 prowadził m.in. j. polski, zajęcia artystyczne, technikę, wychowanie do życia w rodzinie;
- wychowanie fizyczne i gimnastyka korekcyjna. Z arkusza organizacyjnego Szkoły wynikało, że nauczyciel w latach szkolnych 2016/2017-2018/2019 prowadził zajęcia tylko z j. angielskiego w wymiarze odpowiednio 9, 8, 3 godziny i uzyskane kwalifikacje nie zostały wykorzystane do prowadzenia zajęć w Szkole.

(akta kontroli str. 222, 225, 228-229, 232-238)

Dyrektor Szkoły w sprawie w jaki sposób dofinansowane kwalifikacje odpowiadały potrzebom szkoły wyjaśniła, że: nauczyciel nie miał całego etatu, a przyznanie mu godzin j. angielskiego wynikało głównie z podziału oddziałów na grupy i nauczania języka na różnych poziomach zaawansowania jako oferta specjalna szkoły. Nauczyciel podjął studia podyplomowe z Wychowania fizycznego i gimnastyki korekcyjnej z własnej woli, na własną odpowiedzialność i koszt. Dyrektor wyjaśniła, że jednak po podjęciu przez Gminę decyzji o przekształceniu gimnazjum w szkołę podstawową, postanowiła częściowo zrefundować poniesione koszty, gdyż uznała, że nowe kwalifikacje, szczególnie gimnastyka korekcyjna mogą być przydatne dla małych uczniów. Widząc zmniejszającą się liczbę godzin języka angielskiego uznała, że nowe kwalifikacje przydadzą się w Szkole, i/lub w innych placówkach Gminy, gdzie nauczyciel łączy etaty. W bieżącym roku szkolnym nie przydzielono godzin wf-u nauczycielowi, z powodu ich zbyt małej ilości, nie zgłoszono także (przez wychowawców, rodziców, higienistkę) zapotrzebowania na gimnastykę korekcyjną. Jednak przy wzrastającej liczbie dzieci szczególnie tych młodszych, po realizacji obietnicy ministra MEN o zwiększeniu finansowania zajęć dodatkowych, Dyrektor przewiduje organizowanie tego typu zajęć w przyszłości (możliwe w drugim półroczu obecnego roku).

(akta kontroli str. 244-245)

W świetle do powyższych wyjaśnień należy wskazać, że plan finansowy na środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli na 2017 r., złożony do Centrum Obsługi Oświaty, w którym ujęto dofinansowanie dla ww. nauczyciela był sporządzony 16 listopada 2016 r., a uchwała Rady Miejskiej o dostosowaniu sieci szkół została podjęta 16 marca 2017 r.

(akta kontroli str. 229)

W latach 2016-2018 trzech innych nauczycieli podniosło swoje kwalifikacje, kończąc studia podyplomowe w zakresie logopedii szkolnej, j. angielskiego w edukacji wczesnoszkolnej, matematyki, bez korzystania z dofinansowania ze środków organu prowadzącego Szkołę. Trzech kolejnych nauczycieli w 2018 r. było w trakcie studiów w zakresie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, matematyki, socjoterapii.

(akta kontroli str. 222-224, 230)

2.1.5. Nauczyciele zatrudnieni w Szkole podnosili swoją wiedzę, uczestnicząc w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych, w tym w szkoleniowych radach pedagogicznych związanych z wprowadzanymi zmianami w systemie oświaty oraz

nową podstawą programową. We wrześniu 2018 r. wszyscy nauczyciele wzięli udział w szkoleniu dotyczącym nowych zasad oceny pracy nauczyciela.

(akta kontroli str. 211-220)

2.1.6. Liczba zaplanowanych godzin w szkolnych planach nauczania dla wybranych oddziałów szkolnych była zgodna z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych¹¹ (tj. III klasy gimnazjum) oraz z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół¹² (tj. dla klasy IV i VII szkoły podstawowej). Liczba zrealizowanych godzin lekcyjnych 10 badanych przedmiotów w roku szkolnym 2017/2018 w klasie IV i VII szkoły podstawowej oraz III gimnazjum była zgodna z ww. ramowymi planami nauczania. Jedyne zrealizowana liczba godzin historii w klasie gimnazjum w trzyletnim okresie nauczania (tj. 181 godzin zapisanych w dzienniku lekcyjnym tematów), była o dziewięć godzin mniejsza od wymaganych 190 godzin. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że zajęcia z przedmiotu historia były realizowane na obowiązkowych wycieczkach programowych. Dodatkowo klasa uczestniczyła w różnych wydarzeniach historycznych, obchodach rocznicowych np. rocznica Bitwy pod Proszowicami, wycieczkach z przewodnikiem po miejscach historycznych, co z pewnością wypełniło i przekroczyło brakujące 9 godzin lekcyjnych historii odbytych systemem klasowym. Dodatkowo nauczyciel w 2017 r. był sześć tygodni nieobecny (12 godzin lekcyjnych) i brak było możliwości zastępstwa innym historykiem.

(akta kontroli str. 344-346, 353-355)

Organizacja zajęć obowiązkowych w Szkole w roku szkolnym 2018/2019 nie pogorszyła się w stosunku do lat przed wprowadzeniem reformy oświatowej. W latach szkolnych 2016/2017-2018/2019 nauka odbywała się w systemie jednozmiannym, współczynnik zmienności¹³ nie przekroczył wartości 1. Analiza rozkładu zajęć dla wybranych oddziałów klasowych¹⁴ z roku szkolnego 2016/2017 i 2018/2019 wykazała, że:

- zajęcia obowiązkowe zawsze rozpoczynały się o stałej porze, tj. o godzinie 8.00;
- plany zajęć uwzględniały zasadę równomiernego rozłożenia lekcji w trakcie tygodnia nauki, zarówno pod względem liczby godzin, jak i stopnia trudności przedmiotów;
- lekcje z przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji (matematyka, fizyka, chemia) nie były planowane do nauczania po szóstej godzinie lekcyjnej, z wyjątkiem stwierdzonych trzech przypadków zaplanowanej chemii po szóstej godzinie lekcyjnej, tj. dla klasy III gimnazjum w roku szkolnym 2016/2017 (w środę po biologii), w roku szkolnym 2018/2019 dla klasy III gimnazjum (w środę po j. angielskim), dla klasy VIII (we wtorek po religii);
- przerwy międzylekcyjne wynosiły 10 minut oraz jedna 20 minut na spożycie posiłku między piątą a szóstą godziną lekcyjną (12.25-12.45).

(akta kontroli str. 209, 290-327)

Dostęp do pracowni przedmiotowych uległ zmianie z uwagi na zmianę struktury organizacyjnej Szkoły. W roku szkolnym 2016/2017 gimnazjaliści korzystali z 12 pracowni przedmiotowych, czterech sal ogólnodostępnych, jednej sali do nauczania w mniejszych grupach. W 2017/2018 z uwagi na utworzenie oddziałów szkoły podstawowej, w tym trzech edukacji wczesnoszkolnej i dwóch klas IV, w Szkole funkcjonowało sześć pracowni przedmiotowych, sześć sal ogólnodostępnych.

¹¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 204, ze zm.

¹² Dz. U. z 2017 r. poz. 703.

¹³ Stosunek liczby oddziałów klasowych do liczby pomieszczeń, w których odbywają się lekcje.

¹⁴ Wszystkie oddziały klasowe „a”.

W kolejnym 2018/2019 dostępność do sal i pracowni ulegała dalszym modyfikacjom, dla edukacji wczesnoszkolnej przeznaczonych zostało pięć sal, dwie dla klas IV. Zmniejszyła się dostępność do pracowni przedmiotowych, np. zajęcia z matematyki, plastyki, muzyki, techniki, j. polskiego odbywały się w różnych salach według planu dostępności, a klasa VIII odbywała zajęcia przedmiotowe w przydzielonej im stałej sali.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że dostęp do pracowni i sal cały czas był dostosowywany do nowych warunków. Jest możliwość, że w 2019/2020 nauczyciel-wychowawca, który wraz z klasą otrzyma salę pod opiekę, urządzi ją pod kątem przedmiotu, którego uczy. Stąd też niektóre sale w przyszłym roku szkolnym mogą nabrać charakteru pracowni (polonistycznej, matematycznej itp.). Po zakończeniu rekrutacji, ustaleniu liczby oddziałów klas IV i VII w roku 2019/20, rozstrzygnięciu organizacji oddziału przedszkolnego rozpatrzona zostanie możliwość wyodrębnienia sali na pracownię plastyczno-techniczno-muzyczną.

(akta kontroli str. 208, 290-318, 328-338, 341, 342)

2.1.7. W roku szkolnym 2018/2019, podobnie jak i w latach poprzednich 2016/2017 i 2017/2018, Szkoła organizowała zajęcia pozalekcyjne:

- prowadzone według potrzeb w celu rozwoju zainteresowań i zagospodarowania czasu wolnego (m.in.: chórek szkolny, wolontariat, siłownia, klub filmowy, SKS);
- zajęcia pozalekcyjne dla uczniów szczególnie uzdolnionych (m.in. koło matematyczne, języka angielskiego, robotyki). W roku szkolnym 2017/2018 było prowadzone dodatkowo jeszcze koło języka niemieckiego;
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów w liczbie łącznie 17 godzin tygodniowo, tj. o osiem więcej niż w roku 2017/2018;
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne – po pięć godzin tygodniowo (2016/2017, 2018/2019), sześć godzin tygodniowo w 2017/2018;
- zajęcia rewalidacyjne po cztery godziny tygodniowo w całym okresie 2016-2018, nauczanie indywidualne.

(akta kontroli str. 247-248, 249)

W roku szkolnym 2016/17 realizowano 47 godzin zajęć pozalekcyjnych tygodniowo i 12 form zajęć pozalekcyjnych odbywających się nieregularnie (wg potrzeb), a w roku 2017/18 35 godzin zajęć pozalekcyjnych tygodniowo i 13 form zajęć prowadzonych trybem nieregularnym. W roku 2018/19 realizowano 62 godziny tygodniowo zajęć pozalekcyjnych i siedem form systemem nieregularnym.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że różnica w ilości zajęć pozalekcyjnych wynikała wyłącznie z diagnozy bieżących potrzeb w zakresie udzielania pomocy pedagogiczno-psychologicznej, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, rozwijających zainteresowania, korekcyjno-kompensacyjnych (wynikających z opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych) i rewalidacyjnych (wynikających z orzeczeń). Mniejsza liczba godzin w roku 2017/18 wynikała również z tego, że uczniowie siedmiu oddziałów rozpoczęli naukę Szkole i na ocenę ich zapotrzebowania na zajęcia pozalekcyjne potrzeba było czasu.

(akta kontroli str. 364-365)

Dyrektor Szkoły odnośnie organizacji zajęć pozalekcyjnych wyjaśniła m.in., że: we wszystkich trzech badanych latach zajęcia pozalekcyjne prowadzone w celu rozwoju zainteresowań i zagospodarowania czasu wolnego przez uczniów były prowadzone przez nauczycieli w ramach 40-godzinnego tygodnia pracy, i nie były dodatkowo płatne nauczycielom. Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów szczególnie uzdolnionych (kółka) również były prowadzone przez nauczycieli w ramach 40-godzinnego tygodnia pracy, z wyjątkiem zajęć rozwijających kreatywność w klasach II i kółka matematycznego w klasach VII i VIII (0,5 godziny na oddział), które były godzinami do dyspozycji dyrektora ujętymi w ramowych planach nauczania dla szkoły

podstawowej (nowa podstawa) oraz zajęć dodatkowych z języka angielskiego (2 godziny na klasę), które były godzinami przyznanymi przez organ prowadzący. Zajęcia płatne nauczycielom były obowiązkowo dokumentowane, natomiast dokumentowanie zajęć niepłatnych dodatkowo należało do decyzji nauczyciela. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów były płatne i dokumentowane w zakresie ilości godzin uzgodnionych z organem prowadzącym, z wyjątkiem roku 2016/17, kiedy były prowadzone przez nauczycieli jako tzw. godziny karciane. Zajęcia socjoterapeutyczne nie odbywały się, bo żaden uczeń nie posiadał opinii wskazującej na potrzebę takich zajęć, a poza tym Szkoła nie miała specjalisty (aktualnie pedagog szkolny studiuje podyplomowo, nabywając kwalifikacji do tego typu zajęć). Wszelkie zajęcia specjalistyczne, co w przypadku Szkoły oznaczało zajęcia rewalidacyjne z uczniami posiadającymi orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i zajęcia korekcyjno-kompensacyjne były płacone, planowane w arkuszu organizacyjnym i dokumentowane w dzienniku.

(akta kontroli str. 248)

Analiza trzech dzienników zajęć pozalekcyjnych (prowadzonych w dzienniku elektronicznym) w roku szkolnym 2018/2019 wykazała, że zajęcia odbywały się poza obowiązkowymi godzinami lekcyjnymi, po szóstej godzinie lekcyjnej; odnotowane były tematy i czas prowadzonych zajęć oraz lista uczniów uczestniczących. Zajęcia były realizowane zgodnie z przydzielonym wymiarem tygodniowym.

(akta kontroli str. 254-257, 356-357)

Analiza dzienników z prowadzonych zajęć rewalidacyjnych w roku szkolnym 2017/2018 dla dwóch uczniów (prowadzonych w dzienniku elektronicznym) wykazała, że nauczyciele wpisywali daty i tematy przeprowadzonych zajęć. Natomiast nauczyciele nie wpisali w dzienniku godzin, w których przeprowadzili zajęcia.

(akta kontroli str. 250-253)

Zgodnie z § 13 ust. 3 w związku z § 22 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania¹⁵ do dziennika innych zajęć wpisuje się m.in.: tygodniowy plan zajęć, daty i czas trwania przeprowadzonych zajęć.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że dopiero od roku szkolnego 2017/18 dokumentowano zajęcia tzw. inne w dzienniku elektronicznym i prawdopodobnie nie wszyscy nauczyciele potrafili uzupełnić dane w tych dziennikach lub nie zwrócili uwagi na wszystkie elementy dziennika. Natomiast termin tych zajęć był naniesiony na nauczycielskim podziale godzin, jako informacja dla wicedyrektora opracowującego zastępstwa, że dany nauczyciel jest w tym czasie zajęty. Nie ma technicznej możliwości uzupełnienia braków w dziennikach z ubiegłych lat po ich zamknięciu.

Wszyscy nauczyciele zostali pouczeni o konieczności prawidłowego prowadzenia dokumentacji, podpisali w tej sprawie komunikat.

(akta kontroli str. 347-352)

2.1.8. W Szkole od 1 września 2017 r. prowadzono kształcenie na podstawie prawidłowo dopuszczonych programów nauczania oraz pozytywnie zaopiniowanych przez radę pedagogiczną i radę rodziców podręczników szkolnych.

(akta kontroli str.122-125, 160-185)

Informacja o obowiązującym na dany rok szkolny 2018/2019 zestawie podręczników i materiałów ćwiczeniowych dla szkoły podstawowej nie została umieszczona na

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. poz. 1170, ze zm.).

stronie internetowej Szkoły¹⁶. Została upubliczniona na tablicy ogłoszeń na korytarzu szkolnym. Na stronie internetowej przekształconego Gimnazjum¹⁷ znajdowała się informacja o zestawie podręczników dla klasy III gimnazjalnej zatwierdzonych na 2016/2017.

(akta kontroli str. 272-274, 333)

Zgodnie z art. 22ab ust. 6 ustawy o systemie oświaty¹⁸ dyrektor szkoły corocznie podaje do publicznej wiadomości zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiały ćwiczeniowe obowiązujące w danym roku szkolnym. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w roku 2017/18, czyli w pierwszym roku reformy, podręczniki i materiały ćwiczeniowe do Gimnazjum oraz do szkoły podstawowej (kl. I, IV i VII) zostały upublicznione na tablicy ogłoszeń na korytarzu szkolnym, na drzwiach wejściowych do szkoły, a do Gimnazjum jeszcze na stronie internetowej. Natomiast wykaz podręczników do szkoły podstawowej (kl. I, IV i VII) nie zostały zamieszczone na stronie internetowej przez przeoczenie (budowa nowej strony i zmiana administratora), a także brak było zainteresowania ze strony rodziców, którzy zostali zwolnieni z konieczności zakupu podręczników, ćwiczeń i innych materiałów edukacyjnych dla swoich dzieci.

(akta kontroli str. 270-271)

2.1.9. Szkoła zagwarantowała dostępność podręczników szkolnych dla uczniów rozpoczynających dany rok szkolny. Biblioteka szkolna wydała w pierwszym tygodniu danego roku szkolnego komplety podręczników i ćwiczeń dla wszystkich uczniów oddziałów objętych badaniem¹⁹. W jednym przypadku ucznia z kl. II brakujące ćwiczenia do języka angielskiego wydano 13 września 2018 r.²⁰

(akta kontroli str. 275-277)

PODOBSZAR

2.2. Zmiana warunków lokalowych w związku z reformą oświaty

2.2.1. Przeprowadzone w trakcie kontroli NIK oględziny Szkoły wykazały m.in., że:

- a) wyposażenie pomieszczeń do nauki klas I–II nie w pełni odpowiadało zaleceniom określonym w podstawie programowej — na pięć sal edukacji wczesnoszkolnej kąciak do rekreacji wyposażony w dywan znajdował się w dwóch salach lekcyjnych (1a, 2c). Dyrektor wyjaśniła, że w trzeciej sali (2b) dywan był chwilowo wycofany z użycia i oddany do czyszczenia, a w pozostałych salach kąciaki były wyposażone w miękkie krząki do siedzenia, ze względu na niewystarczający metraż, wychowawczynie uznały krząki za wystarczające;
- b) sale do edukacji wczesnoszkolnej były wyposażone w pomoce dydaktyczne i wizualne, projektor, komputer ze stałym dostępem do internetu, tablice interaktywne; nie zorganizowano zalecanego kąciaka informatycznego z dostępem do dwóch, trzech komputerów dla dzieci;
- c) łazienki obok sal edukacji wczesnoszkolnej, wyposażone były w umywalki zamontowane na wysokości 84 cm i 90 cm, tj. powyżej wysokości zalecanej dla dzieci edukacji wczesnoszkolnej (65-75 cm). Dyrektor wyjaśniła, że przy remoncie łazienek w sierpniu 2017 r. nie wymieniano płytek ściennych i zachodziła konieczność montażu armatury na miejscu „starych” otworów;

¹⁶ www.sp2.proszowice.pl

¹⁷ www.gimnazjum.proszowice.pl/podreczniki.html

¹⁸ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457).

¹⁹ 2017/2018 (128 uczniów) i 2018/2019 (87 uczniów).

²⁰ Uczeń nie był ujęty w pierwotnym zakupie ćwiczeń, bo doszedł do klasy po rozpoczęciu roku szkolnego. Komplet podręczników otrzymał od razu z posiadanej przez Szkołę rezerwy podręczników (po jednym na oddział), natomiast ćwiczenia były zamawiane pod wskazaną liczbę uczniów.

- d) sale lekcyjne klas IV–VIII wyposażone były w pomoce dydaktyczne i przedmioty umożliwiające realizację podstawy programowej, w każdej sali był projektor, komputer z głośnikami i dostępem do internetu;
- e) w Szkole nie wydzielono pracowni do zajęć technicznych, muzyki, plastyki wyposażonych w tym kierunku, a zajęcia odbywały się w dostępnych innych salach;
- f) zajęcia z wychowania fizycznego realizowane były na salach gimnastycznych o powierzchni 180 i 120 m², siłowni. Na zewnątrz budynku uczniowie mieli możliwość korzystania z dwóch boisk sportowych (wymagających remontu nawierzchni, co opisano w dalszej części Wystąpienia) i nowego placu zabaw;
- g) w miejscach przeznaczonych do uprawiania ćwiczeń sportowych umieszczono tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego ich użytkowania, o których mowa w § 31 ust. 6 rozporządzenia ws bezpieczeństwa i higieny w szkołach²¹, z wyjątkiem małej sali gimnastycznej. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że sala gimnastyczna przeznaczona była dla klas edukacji wczesnoszkolnej i nie posiada tablicy informacyjnej przez niedopatrzenie, bo w Gimnazjum pomieszczenie to nie było wykorzystywane jako sala gimnastyczna lub działo się to sporadycznie;
- h) funkcjonowała pracownia komputerowa (15 stanowisk dla uczniów i jedno dla nauczyciela, lekcje w grupach dzielonych), z dostępem do Internetu, z zainstalowanym oprogramowaniem chroniącym przed stronami mogącymi zawierać treści szkodliwe dla rozwoju uczniów;
- i) we wszystkich pomieszczeniach szkolnych zapewniono oświetlenie naturalne i sztuczne, centralne ogrzewanie; w łazienkach zapewniono dostęp do ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny, biegi schodowe zabezpieczono w balustrady i kraty (między kondygnacjami na piętrze edukacji wczesnoszkolnej); drogi ewakuacyjne były oznakowane w sposób trwały i wyraźny; wyjście poza teren Szkoły zabezpieczono w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na ulicę.
(akta kontroli str. 328-339, 340-341)

2.2.2. Meble szkolne w salach edukacji wczesnoszkolnej zostały zakupione w 2017 r. i dostosowane do zasad ergonomii, posiadały certyfikat spełnienia normy PN-EN 1729-1:2016-2. Pomieszczenia klas starszych wyposażone były w dwuosobowe stoliki szkolne oraz wyprofilowane krzesła odpowiadające najliczniejszemu oddziałom.
(akta kontroli str. 186, 328-339,362)

W sali (jadalni), w której dzieci w Szkole spożywały gorące posiłki, w tym dzieci z klas I-II, nie było wydzielonych stanowisk wyposażonych w meble dostosowane do wieku i wzrostu uczniów I etapu edukacyjnego.

(akta kontroli str. 337, 338)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że brak odpowiednich mebli wynika wyłącznie z braku funduszy na ten cel. Otrzymana dotacja została przeznaczona na wyposażenie sal lekcyjnych, Gmina sfinansowała remont sal lekcyjnych oraz innych miejsc dla uczniów edukacji wczesnoszkolnej (korytarze, klatka schodowa, częściowo łazienki), natomiast brakło pieniędzy na wymianę umeblowania w jadalni. Dyrektor wyjaśniła, że liczy na środki nowego programu rządowego „Stółka szkolna”, z których mogłaby doposażyć jadalnię.

(akta kontroli str. 340, 342)

2.2.3. Warunki bezpieczeństwa i stan techniczny pomieszczeń, w których realizowano kształcenie w latach 2016-2018, były corocznie sprawdzane. Kontrole dotyczyły całej przestrzeni szkolnej, w tym boiska, ogrodzenia, zabezpieczenia

²¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2003 r. nr 6, poz. 69 ze zm.).

wyjścia z terenu szkoły przed wybiegnięciem na jezdnię. Zalecenia inspektora bhp dotyczyły głównie przeprowadzenia remontu boisk szkolnych oraz odremontowania sal lekcyjnych i korytarzy. Niewykonane zalecenia do 31 sierpnia 2018 r., a wykazane już w protokole z 30 sierpnia 2016 r., dotyczyły zniszczonej nawierzchni asfaltu dwóch boisk oraz bieżni o nienadającej się do użytku powierzchni żwirowej, zakonserwowania bramek i kosza z wyraźnymi oznakami korozji, wyremontowania poprzerywanych siatek (piłkochwyłów) za bramkami.

(akta kontroli str. 196-205)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że: od momentu zakwestionowania stanu boisk przez inspekcję sanitarną i BHP organ prowadzący podejmował działania zmierzające do pozyskania środków zewnętrznych na jego przebudowę. Nie udało się to, więc proponowała naprawę mniejszymi środkami przez wyłożenie nawierzchni nowym asfaltem, na co nie uzyskała zgody, gdyż boiska asfaltowe, jako urazowe, nie są już stosowane. Bramki i kosze były zakonserwowane wiosną 2017 r. i będą konserwowane wiosną 2019 r. Zalecenia z 2018 r. dotyczą remontu dwóch sal lekcyjnych (remont kapitalny), który może być wykonany tylko w czasie nieobecności uczniów, czyli podczas wakacji. Wcześniej byliśmy zmuszeni do remontu sal przewidzianych dla pierwszo i czwartoklasistów. W latach 2017 i 2018 gruntownie wyremontowano 11 sal lekcyjnych, korytarz na II piętrze, dwie łazienki, klatkę schodową, szatnię ogólną.

(akta kontroli str. 268-269, 358-359)

2.2.4. W Szkole w latach 2016-2018 funkcjonował gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej²². Był czynny w poniedziałki i wtorki od 8.00 do 14.00. W wyniku oględzin stwierdzono, że wyposażenie spełniało wymogi określone w § 27, § 29 i § 36 rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą²³, z wyjątkiem brakującego dozownika ze środkiem dezynfekcyjnym. Ponadto stwierdzono przeterminowane produkty lecznicze (krople miętowe, żel na obrzęki, opaski opatrunkowe) leżące na stoliku zabiegowym, których termin ważności upłynął w 2017 r. i 2018 r. Zobowiązano higienistkę w obecności Dyrektora Szkoły do bezwzględnego przeglądu leków w gabinecie i uzupełnienia środka dezynfekcyjnego.

(akta kontroli str. 263-267, 329)

Dyrektor Szkoły w sprawie podjętych dalszych działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wyjaśniła m.in., że: higienistka zostanie zobowiązana do niezwłocznego przeglądu zasobów gabinetu, uzupełnienia braków środkami o właściwym terminie przydatności. Jako dyrektor nie miała dostępu do szafy z przechowywanymi lekami; higienistka nie była pracownikiem Szkoły, i nie podlegała jej nadzorowi. Dyrektor podała, że wzmocni zakres współpracy, nawiąże również kontakt z osobą, która stoi na czele spółki świadczącej usługi w Szkole, w celu uzgodnienia zakresu świadczeń pełnionych przez pielęgniarkę oraz kwestii dotyczących nadzoru i odpowiedzialności.

(akta kontroli str. 340, 342)

W świetle do powyższych wyjaśnień należy wskazać, iż zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 6 i pkt 11 ustawy Prawo oświatowe, dyrektor jest zobowiązany do wykonywania zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie

²² Opiekę na podstawie umowy z NFZ sprawowała Grupowa Praktyka Pielęgniarsko-Położnicza z siedzibą w Proszowicach.

²³ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą Dz. U. z 2012 r. poz. 739).

zajęć organizowanych przez szkołę oraz do współpracy z pielęgniarką/ higienistką szkolną sprawującą profilaktyczną opiekę zdrowotną nad dziećmi i młodzieżą.

2.2.5. Świetlica szkolna funkcjonowała w roku szkolnym 2018/2017 na podstawie rocznego planu pracy oraz regulaminu, w godzinach od 6.30 do 17.00, we wszystkie dni tygodnia. Do świetlicy było zapisanych 125 dzieci klas szkoły podstawowej. Uczniom klas I-II zorganizowano odrębne zajęcia świetlicowe (odrębne grupy i sale świetlicowe). Opiekę sprawowało 13 nauczycieli. Pod opieką jednego nauczyciela znajdowało się mniej niż 25 uczniów. Zatrudnienie w świetlicy w latach szkolnych 2016/2017-2018/2019 wynosiło odpowiednio: 0,19 etatu, 0,81 etatu, 2,64 etatu.

(akta kontroli str. 206, 331, 343)

2.2.6. W Szkole funkcjonował punkt wydawania gorących posiłków dostarczanych przez firmę zewnętrzną (wyposażony w niezbędny sprzęt) wraz z salą²⁴ (jadalnią), w której uczniowie mogli spożywać posiłki. Uczniowie mieli zapewniony obiad jednodaniowy. Dzieci klas I-II spożywały obiad po lekcjach o 13.00, a dzieci starsze na dużej przerwie 12.25-12.45. Ze stołówek korzystało w latach szkolnych 2016/2017-2018/2019 odpowiednio: 6, 44, 40 uczniów.

(akta kontroli str. 208, 337)

2.2.7. Biblioteka szkolna, w roku szkolnym 2018/2019, była otwarta od poniedziałku do piątku, w godzinach między 8.00 a 14.30, w łącznym wymiarze 24 godzin tygodniowo. Nauczyciel bibliotekarz uzupełniał pełny wymiar etatu godzinami w świetlicy. Liczba woluminów w roku szkolnym 2016/2017 wynosiła 9 023 i 1 570 podręczników, a po 1 września 2017 r. – 9 870 woluminów i 1 236 podręczników.

(akta kontroli str. 206, 208, 278)

Analiza zaopatrzenia w lektury szkolne²⁵ do nowej podstawy programowej wykazała, że biblioteka nie posiadała wystarczającej liczby egzemplarzy lektur klasy IV-V umożliwiającej wypożyczenie tytułu przez całą klasę w jednym czasie. Liczba uczniów w najliczniejszych oddziałach wynosiła od 21 do 23 uczniów, a egzemplarzy było średnio od trzech do dziesięciu sztuk. Wyjątek stanowił „Pan Tadeusz” A. Mickiewicza (24 egzemplarze). Wystarczająca liczba egzemplarzy lektur była dla kl. VII – VIII, tj. odpowiednio od 10 do 24 egzemplarzy, przy liczebności oddziałów od 16 do 23 uczniów.

(akta kontroli str. 279-280)

Dyrektor Szkoły w sprawie jakie podejmowano działania, aby umożliwić uczniom dostęp do lektur przy ograniczonych ich zasobach wyjaśniła, że nauczyciele j. polskiego przed przystąpieniem do lektury analizowali jej dostępność. Uczniowie w dużym stopniu posiadali te pozycje w domach (np. po starszym rodzeństwie), wielu korzystało z Biblioteki Publicznej w Proszowicach. Nie było ani jednego dziecka, które nie miałoby dostępu do omawianej lektury. W 2017 r. w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa zakupiono 549 egzemplarzy książek dla uczniów starszych (13-16 lat). W 2018 r. zakupiono ze środków własnych 265 egzemplarzy, w tym lektury do szkoły podstawowej.

(akta kontroli str. 281-286)

W świetle wyjaśnień należy wskazać, że w II połowie grudnia 2018 r. dokonano zakupu kolejnej partii książek za kwotę 1,5 tys. zł, w tym lektur szkolnych.

(akta kontroli str. 287-288)

²⁴ Pomieszczenie ogólne ze sklepikiem szkolnym, pełniące funkcję socjalną dla uczniów, uczniowie mogli spożywać tam śniadania, przebywać w oczekiwaniu rano na lekcje (dowóz).

²⁵ Analizą objęto 18 pozycji w klasach IV-VI, w tym dwie ze starej podstawy programowej, oraz 12 pozycji dla kl. VII-VIII.

2.2.8. Ogrodzony plac zabaw dla dzieci został oddany do użytku 30 sierpnia 2017 r. po dokonanych odbiorze technicznym. Zamontowane urządzenia i huśtawki posiadały certyfikaty bezpieczeństwa.

(akta kontroli str.187-195, 331)

2.2.9. Dyrektor w latach 2016-2018 dokonywała raz w roku kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków w Szkole zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach.

(akta kontroli str. 196-205)

Kopie protokołów oceny bezpieczeństwa z 2016 r., 2017 r., 2018 r. nie zostały przekazane do organu prowadzącego.

(akta kontroli str. 267, 268, 269)

Zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia ws. bezpieczeństwa i higieny w szkołach dyrektor przekazuje kopię protokołu organowi prowadzącemu.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że: protokoły nie były regularnie przekazywane, gdyż nie miała świadomości takiego obowiązku. Organ prowadzący również ich nie żądał. Powodem było również niewykazywanie w protokołach takich uchybień w stanie bezpieczeństwa, które wymagałyby ubiegania się o dodatkowe pieniądze (wyjątek stanowi stan szkolnego boiska). Dyrektor wskazała, że zarówno koszt (ok. 1,5 mln złotych), jak i realizacja przekracza możliwości szkolnego budżetu. Zaznaczyła również, że ani inspekcja sanitarna, ani specjalista BHP nie zażądali wykluczenia boiska z użycia. Inne wskazania z protokołu bezpieczeństwa były sukcesywnie, w ramach posiadanych środków, realizowane.

(akta kontroli str. 268, 269)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Statut Szkoły nie określał trybu wnoszenia zastrzeżeń do przyznanej nagrody, co było niezgodne z art. 98 ust. 1 pkt 18 ustawy Prawo oświatowe oraz nie określał organizacji współdziałania ze stowarzyszeniami lub innymi organizacjami w zakresie działalności innowacyjnej, co było niezgodne z art. 98 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe (szczegółowy opis w sekcji Opis stanu faktycznego w pkt 2.1.1.).

(akta kontroli str. 83-86)

2. W dzienniku elektronicznym nie udokumentowano godzin przeprowadzenia zajęć rewalidacyjnych w roku szkolnym 2017/2018 z dwójką uczniów, co było niezgodne z wymogami określonymi w § 13 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania (szczegółowy opis w sekcji Opis stanu faktycznego w pkt 2.1.7.).

(akta kontroli str. 250-253, 347-352)

3. Nie umieszczono tablicy z zasadami bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego w małej sali gimnastycznej wymaganej przez § 31 ust. 6 rozporządzenia ws bezpieczeństwa i higieny w szkołach (szczegółowy opis w sekcji Opis stanu faktycznego w pkt 2.2.1.).

(akta kontroli str. 331, 340-341)

4. W jadalni szkolnej nie było wydzielonych stanowisk wyposażonych w meble dostosowane do potrzeb uczniów z I etapu edukacyjnego, co było niezgodne z § 9 ust. 2 rozporządzenia ws. bezpieczeństwa i higieny w szkołach stanowiącym, iż sprzęty, z których korzystają osoby pozostające pod opieką

szkoły, dostosowuje się do wymagań ergonomii (szczegółowy opis w sekcji Opis stanu faktycznego w pkt 2.2.2).

(akta kontroli str. 337, 338, 340, 342)

5. W gabinecie profilaktyki zdrowotnej znajdowały się przeterminowane produkty oraz brak było dozownika ze środkiem dezynfekcyjnym wymaganym przez § 36 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, co mogło wynikać z m.in. z braku należytej współpracy pomiędzy Szkołą a świadczeniodawcą (szczegółowy opis w sekcji Opis stanu faktycznego w pkt 2.2.4).

(akta kontroli str. 329, 340, 342)

6. Nie przekazano do organu prowadzącego kopii protokołów z oceny bezpieczeństwa, czym naruszono § 3 ust. 2 rozporządzenia ws. bezpieczeństwa i higieny w szkołach (szczegółowy opis w sekcji Opis stanu faktycznego w pkt 2.2.9.).

(akta kontroli str. 267, 268, 269)

OCENA CZĄSTKOWA

Szkoła zapewniała pod względem organizacyjnym, kadrowym i lokalowym realizację zajęć w nowych warunkach po 1 września 2017 r. Zorganizowano uczniom możliwość kształcenia w odpowiedniej liczbie sal lekcyjnych, wyposażonych w pomoce dydaktyczne i urządzenia techniczne umożliwiające realizację podstawy programowej. Nie w pełni udało się jeszcze zabezpieczyć potrzeby i zalecenia programowe w zakresie edukacji wczesnoszkolnej, co wynikało częściowo z ograniczeń finansowych i lokalowych Szkoły. Biblioteka nie posiadała wystarczającej liczby egzemplarzy lektur klasy IV-V umożliwiającej wypożyczenie tytułu przez całą klasę w jednym czasie, jednakże lektury i księgozbiór były sukcesywnie uzupełniane. Uczniom od pierwszych dni roku szkolnego zapewniono dostęp do podręczników, opiekę świetlicową oraz możliwość spożywania ciepłych posiłków. Nie wystąpiły negatywne zjawiska związane ze zmianowością, zwolnieniami lub redukcją etatów, a nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach związanych ze zmianami w systemie oświaty oraz podnosili kwalifikacje zawodowe, z których część uzyskała dofinansowanie z budżetu Gminy. Niemniej jednak, w ocenie NIK, dofinansowanie szkoleń dla dwóch nauczycieli nie było dostatecznie poparte kluczowymi i niezbędnymi potrzebami Szkoły i w dalszym etapie, do chwili obecnej, nie zostały one efektywnie wykorzystane. Dostęp do pracowni przedmiotowych uległ zmniejszeniu i był dostosowywany do nowej organizacji Szkoły, która osiągnie pełną strukturę oddziałów I-VIII w roku szkolnym 2019/2020.

3. Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

3.1. Dyrektor Szkoły współpracowała z organem prowadzącym i Komisją Oświaty Rady Miejskiej, przedstawiając analizy wariantów i kosztów możliwych rozwiązań odnośnie działania Gimnazjum po 1 września 2017 r. (przekształcenie, włączenie, wygaszenie). Kierowała wnioskami dotyczące zakresu remontów koniecznych do wykonania. W efekcie uzyskała fundusze na przeprowadzenie remontu pięciu sal lekcyjnych (trzech dla klas pierwszych i dwóch dla klas czwartych), klatki schodowej, z której korzystały pierwszaki i ich rodzice (dla nich było osobne wejście), korytarza na II piętrze, dwóch łazienek (remont w ograniczonym zakresie).

3.2. Wdrożenie reformy oświaty odbywało się przy współpracy ze wszystkimi instytucjami działającymi w tym zakresie, tj.: organem prowadzącym, w tym Centrum Obsługi Oświaty, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Ministerstwem Edukacji Narodowej (MEN). Organ prowadzący m.in. nawiązał współpracę z firmą prawniczą, która przeprowadziła szkolenie dla dyrektorów dotyczące prawnych aspektów zwalniania nauczycieli z pracy, a także udzielała pomocy prawnej dyrektorom. Współpraca z Kuratorium, poza obowiązkowymi zadaniami, polegała przede wszystkim na uczestnictwie dyrektora i wicedyrektora w szkoleniach, konsultacjach z wyznaczonym wizytatorem. Dyrektor przekazywała informacje MEN wszystkim zainteresowanym stronom, tj. uczniom, nauczycielom, rodzicom. Opracowała wniosek, który organ prowadzący złożył do Ministerstwa o przydzielenie z rezerwy subwencji oświatowej środków na zakup wyposażenia.

(akta kontroli str. 260)

3.3. Dyrektor podejmowała również współpracę z innymi instytucjami, głównie o charakterze szkoleniowym i konsultacyjnym. Nauczyciele opracowali program promujący Szkołę, w tym wystąpili z inicjatywą budowy placu zabaw, postarali się o sponsoring w celu zakupu sprzętu. Rada Rodziców ufundowała zakup jednej tablicy interaktywnej i zestawu robotów do nauki programowania dla klas czwartych.

(akta kontroli str. 261-263)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor Szkoły prowadziła współpracę z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w oświacie oraz podejmowała inne działania na rzecz zaspokojenia potrzeb Szkoły, wynikających z konieczności zorganizowania nowych warunków nauki. Umożliwiło to płynne wdrożenie zmian w ustroju szkolnym.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, z których część została usunięta do czasu zakończenia kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

- 1) podjęcie działań w celu dostosowania Statutu Szkoły do obowiązujących wymogów określonych w art. 98 ustawy Prawo Oświatowe w zakresie określenia trybu wnoszenia zastrzeżeń do przyznanej nagrody oraz organizacji współdziałania ze stowarzyszeniami lub innymi organizacjami w zakresie działalności innowacyjnej;
- 2) umieszczenie tablicy informacyjnej o zasadach bezpiecznego korzystania z małej sali gimnastycznej;
- 3) doposażenie jadalni w meble dostosowane do zasad ergonomii dla dzieci edukacji wczesnoszkolnej;
- 4) podjęcie współpracy z pielęgniarką sprawującą opiekę profilaktyczną w Szkole w celu zagwarantowania bezpiecznego i higienicznego funkcjonowania gabinetu profilaktyki zdrowotnej;
- 5) przekazywanie do organu prowadzącego kopii protokołów z oceny bezpieczeństwa.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, 10 stycznia 2019 r.

Kontroler

Monika Różańska
Specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Krakowie

z up.
Marcin Kopeć
p.o. Wicedyrektor